

פסטיבל מונפלייה

יולי 2018

רות אשל

להקת הבלט הלאומי של ספרד, Artifact Suite מאת ביל פורסייט, צילום: ג'וז ואלינה

Compania nacional de danza, Artifact Suite by Bill Forsythe, photo: Jesus Vallinas

באך. כשהמסך נפתח, מתנלה תמונה מרשימה של הבמה הענקית ועליה מוצבים כל 30 רקדני קור דה בלט, כמו חיילים בפתיחת משחק שחמט, בשני טורים, לאורך צידי הבמה. לעומת הריקוד המורכב והמאתגר טכנית של הסולנים במרכז הבמה, התנועה של קור דה בלט פשוטה, אחידה והחלטית, כמו פסיקות של כורוס יווני המניבות לדואטים. אבל החלק המעניין של היצירה הוא חלקה השני, המוקדש לקור דה בלט דווקא וכל כמה דקות המסך היורד קוטע את היצירה, אבל המוזיקה ממשיכה ואפשר לדמיין מה מתחולל על הבמה. כשהמסך עולה, מפת הבמה מעוצבת אחרת לגמרי על ידי הרקדנים שמדגישה את הדרך שהוסתרה מעינינו. בחלקה השני של היצירה המוזיקה נשמעת כרצף של אקורדים החוזרים על עצמם בווליום נמוך, בעוד עשרות הרקדנים מתקדמים במהירות בחלל ללא הפסקה. מפתיע שהמאסה המתנועעת לא יצרה תנועה כוחנית של ביחד, אלא נוצרה אווירה קסומה של מארג עשיר מתוך העשייה, המעלה על הדעת אוושה חרישית של רוח מתחת למעטה הגג הצלילי והמעומעם של האקורדים.

ראיתי גם את התוכנית של בלט הקפיטול, שהיא הצדעה לכוריאוגרפים ישראלים. מדובר בלהקת בלט קלסי של רקדנים צעירים בתחילת דרכם בניהולו האמנותי של קאדר בטארבי (Belarbi) מהעיר טולוז. בטארבי ביקר בארץ כמה פעמים, התרשם מהמחול הישראלי ואתגר את להקתו וגם את הכוריאוגרפים במפגש בין יוצרים עכשוויים ללהקת בלט קלסי. רועי אסף מסר לביצוע את יצירתו *אדם*, שזכורה לי כשהועלתה בלהקת בת שבע. בריקוד בונה הכוריאוגרף מקרא של לקסיקון תנועה ודיבור השייכים לחלקי גוף בודדים, כאשר בהמשך הוא מרחיב על בסיסה למשפטי דיבור ותנועה. השכלתנות, הימדעית^[דרושה הבהרה] כביכול, יוצרת מצבים מצחיקים המועצמת על ידי מוזיקה אימפרסיוניסטית של קלוד דביסי המלווה את הריקוד ביצירתו *אחר הצהריים של פאון*. זאת יצירה נהדרת של אסף וראיתי אותה בבכורה בלהקת בת־שבע. הפעם נראתה פחות טוב, כי אולי ערך בה שינויים לטובת הייבכורה^[דרושה הבהרה] הצרפתית, או כי בוצעה על ידי רקדנים פחות מיומנים. באשר לרקדני הקפיטול, זה היה אתגר מעניין. יסמין נודר יצרה לאותה תוכנית סולו *Mighty Real* שהייתי מתארת כאסופה של מוטיבים תנועתיים המאפיינים את סגנונה. היא בחרה

ברקדנית ממוצא אסייתי, אולי סקרן אותה המפגש בין העדינות התרבותית שלה לחומרים התנועתיים מלאי מתח "כישופי נודרדי". הסולו בוצע בדייקנות, אבל היה חסר את העוצמה והכוח המוכרים מיצירותיה של נודר. את הריקוד השלישי בתוכנית יצר הלל קוגן, שהיה היחיד שהיה בבכורה. קוגן התבסס על שיחות שניהל עם הרקדנים על רקע משפחתי, חייהם כרקדנים בלהקת בלט, הציפיות שלהם ששימשו כתפאורה קולית ליצירה. התרשמתי מהאומץ שלו לעבור תהליך יצירתי עם רקדנים חסרי רקע משותף, שהוגבל לתקופת חזרות של כשלושה שבועות בלבד. באחד הקטעים הרקדניות חוצות את הבמה מצד לצד בארבסק, חוזרות וחוצות שוב ושוב, כמו בבלט *נייל*, כל זה משעמם וחסר יצירתיות למבצעות, ואתה חושב כמה שנים הן הקדישו מחייהן לאימונים המפרכים של הבלט כדי להצטרף לקור דה בלט של הלהקה כדי לעשות זאת! והנה ספק ביקורת או ספק בדיחה חביבה, הן חוזרות לבמה, ממשיכות להתקדם בארבסק כשהן מעשנות סיגריה, כאילו ניהלו שיחת בנות בבית קפה. הריקוד שיקף את הייחוד של המפגש ואת הפליאה של קוגן מהרקדנים המקדישים את חייהם לאמנות היררכית זו.

מוד לה פלאדק (Maud le Pladec) ממרכז הכוריאוגרפי הלאומי שבאורלאין יצרה ללהקתה את *Twenty-seven perspectives*, לסימפוניה הלא נמורה של שוברט. היא חיברה מחזרות משפטים תנועתיים החוזרים על עצמם בוואריאציות שונות שהרקדנים ביצעו בהרכבים ובמיקומים שונים על הבמה. לא מצאתי עניין רב בחומרים התנועתיים, שלדעתי, שייכים למחול העכשווי, אבל פחות זורמים ובעלי מרכיב יותר צורני. את החלק הדרמטי באותה תוכנית סיפק מזג אוויר, כאשר החום הקשה במהלך המופע נקטע על ידי קילוח דק של גשם, שהפך את הלינולאום למגלשה מסוכנת לרקדנים. תחילה, הודיעו על ביטול ההמשך, אבל בסופו של דבר, אחרי ניגוב הבמה עם סמרטוט הרקדנים הופיעו בעודם מעודדים ממחיאות הכפיים של הקהל.

אנה תרזה דה קירשמקר העלתה את *Mitten wir im Leben sind* למוזיקה של שש סוויטות של באך בביצוע חי של הנגן ז'אן־גוהן קואראס (Jean-Guhen Queyras). במהלך היצירה כל אחד מחמש הרקדנים הופיע בסולו, ולקראת סוף היצירה התאחדו הקולות יחד כדי לבטא את ההרמוניה המוזיקלית. מעניין לעקוב אחר משפטי התנועה שביטאו את "רוח" המוזיקה בלי לאבד את הקשר

למבנה המוזיקלי הנאמן לכללי הסוויטה. כאן, המפגש יצר דווקא מסגרת שבה תנועה נשמה והקרינה תחושת חופש. בריקוד סיבובים רבים שלעיתים מתכתבים עם המעגלים המצוירים על הרצפה ובביצוע הרקדנים מסיימים את הסיבוב במין פרימה של קשר מהודק, ההופך להדהוד של מה שהיה וכבר גולשים כדי לצאת למסע המשותף החדש בין הגוף הרוקד לבין המוזיקה. בביצוע בלט הדיוק, היכולת להגיע למהירויות גבוהות ובה בעת הגוף היה משהו רפוי, לעולם אינו מתנוח, כאילו מבקש להותיר את המנהרות האנרגיות שבגוף פתוחות. היצירה התארכה מדי, אבל שייכת לריקודים שברצונך לראות שנית, כדי לחשוף עוד רבדים בחוכמתה.

ז'אן-פול מונטאנארי, מנהל פסטיבל מונפלייה Jean-Paul Montanari, director of Montpellier Danse

הקירות המחברים בין הגג לרצפה. הורסת את מה שבנתה? למה? והיא קורעת בדיוק חלקים מהקירות עד שהצריף נראה כמו מקדש יווני עתיק שבסיסיו עמודים. כשסיימה התיישבה בפאתי הבמה, על ערמת הקרטונים, ומהתקרה התחיל לרדת מטר של גשם, שכיסה את תקרת הצריף הקורסת מכובד המים. האם אלה האלים שנענו לפולחן הבנייה? ואולי אלה האלים הכועסים על בני האדם? והמים מציפים את כל הבמה, וערמת הקרטונים עליו יושבת מנארד נראית כאי ששרד בעולם שעבר מבול. הבמה מתמלאת בערפל, והיופי מעתיק את הנשימה של השרידים של מה שנבנה, האורות משתקפים במים והנה הכול עומד להיכלות. לאחר המופע קראתי בתכנייה שהיוצרת התייחסה לפליטים באירופה, לצירפים ולסכנה הקרבה שלפני המבול שהיבשת תעבור, ועלו בדעתי יצירות של חוני המעגל משנות ה־80, שבנה מייצגים גדולים ולאחר מכן שרף אותם.

Phia Menard dances her creation Maison Mere, photo: Jean Luc Beajault

בת הים מאת ובביצוע פיה מנארד, צילום: ז'אן־לוק בוזולה